

Uchwała Nr 574/2016
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 6 października 2016 r.

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie powtórnej oceny programowej kierunku „filologia polska” prowadzonego na Wydziale Filologiczno-Historycznym Filii w Piotrkowie Trybunalskim Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach o ponowne rozpatrzenie sprawy powtórnej oceny programowej na kierunku „filologia polska” prowadzonego na Wydziale Filologiczno-Historycznym Filii w Piotrkowie Trybunalskim Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim **uzasadniają zmianę negatywnej powtórnej oceny programowej** wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 401/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 lipca 2016 r. **i przyznanie oceny warunkowej**, co wynika z przyjęcia, iż kryterium 2 – cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji – zostało spełnione w pełni, a kryteria: 3 – program studiów, 4 – zasoby kadrowe, 8 – wewnętrzny system zapewnienia jakości – w stopniu znaczącym oraz utrzymania w mocy ocen spełnienia kryteriów 1, 5, 6 i 7 przyjętych Uchwałą Nr 401/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 lipca 2016 r.

W Uchwale Nr 401/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej **sformułowało następujące zarzuty** dotyczące:

1. Efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji.

Nie wyeliminowano zastrzeżeń wskazanych w raporcie powizytacyjnym związanych z przyporządkowaniem efektów kierunkowych efektom obszarowym. Opis założonych dla kierunku „filologia polska” celów i efektów kształcenia wciąż wykazuje liczne nieprawidłowości, takie jak błędne odniesienia niektórych efektów kierunkowych do obszarowych. W ramach kierunkowych efektów kształcenia nadal nie wyodrębniono efektów dla poszczególnych specjalności, ale stworzono listę efektów kształcenia wspólną dla wszystkich specjalności, przy czym stopień ogólności zapisu tych efektów umożliwia ich osiągnięcie studentom realizującym każdą ze specjalności.

W odpowiedzi na raport powizytacyjny z ubiegłego roku akademickiego napisano, że na odbytym 22 czerwca 2015 roku spotkaniu Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia podjęto decyzję o modyfikacji kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia dla kierunku „filologia polska”. Prace nad tą modyfikacją powinny zakończyć się we wrześniu 2015 roku. Skutki wskazanych działań poddane ocenie podczas kolejnej wizytacji nie pozwalają na uchylenie zastrzeżeń związanych z realizowanymi efektami kształcenia.

Stanowisko Uczelni

Zgodnie z przedłożonymi jako załączniki do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy uchwałami Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim (uchwała Nr 18/2015 z 22 października 2015 r., uchwała Nr 25/2015 z 3 grudnia 2015 r., uchwała Nr 28/2015 z 10 grudnia 2015 r. oraz uchwała Nr 16/2016 z 17 marca 2016 r.), jak również zgodnie z uchwałą Nr 6/2016 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 28 stycznia 2016 r. (zmieniającą uchwałę Nr 79/2012 w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku studiów „filologia polska” na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim) oraz uchwałą Nr 30/2016 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 28 kwietnia 2016 r. (w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku studiów „filologia polska” na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim), dokonano i zatwierdzono zmiany w efektach kształcenia. Z listy efektów kształcenia wykreślono między innymi efekty kształcenia sugerujące nabywanie przez studentów wiedzy, kompetencji i umiejętności anglistycznych.

Stanowisko Prezydium PKA

Biorąc pod uwagę dołączoną do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyżej powołaną dokumentację, a także treść uchwały Nr 25/2016 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 28 kwietnia 2016 r. należy stwierdzić, że Uczelnia dokonała weryfikacji efektów kształcenia zgodnie z zaleceniami PKA. Satysfakcjonująco wyjaśniono kwestię wspólnych efektów kształcenia dla różnych specjalności. W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut, odnoszący się do kryterium 2 - cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, stał się bezprzedmiotowy, co uzasadnia przyjęcie spełnienia kryterium 2 w stopniu w pełni.**

2. Programu kształcenia.

W Uchwale Nr 623/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 września 2015 r. sformułowano zastrzeżenie, iż przedstawiona w sylabusach poszczególnych przedmiotów bibliografia nie zawsze uwzględnia aktualny stan badań naukowych; niekiedy najnowsze opracowania na tej liście pochodzą z lat 70-tych i 60-tych, a pojawiają się jeszcze starsze. W odpowiedzi na raport powizytacyjny z ubiegłego roku akademickiego znalazła się informacja, że w maju i czerwcu 2015 roku odbyły się spotkania Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, na których rozpoczęto modyfikację programu studiów I i II stopnia na kierunku „filologia polska”, tak aby wyeliminować uchybienia wskazane przez Zespół Oceniający w raporcie powizytacyjnym. Efektem miało być m.in. unowocześnienie programu studiów i dostosowanie go do potrzeb i zainteresowań studentów. Poinformowano także, że członkowie Kierunkowego Zespołu dokonają przeglądu i korekty programu wszystkich specjalności oraz sylabusów przedmiotowych.

W następstwie przeprowadzonej powtórnej oceny programowej należy stwierdzić, iż wciąż brakuje nowoczesnych treści kształcenia, czego przykładem jest przestarzała bibliografia z lat 60-tych, 70-tych i 80-tych w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Przykłady sylabusów, w których widnieje nieaktualna literatura przedmiotu, nieodzwierciedlająca osiągnięć naukowych i badawczych z ostatnich kilkunastu lat to (w nawiasach podano datę wydania najnowszego opracowania poleconego studentom): *Warsztaty dziennikarskie* (2002); *Dziennikarstwo prasowe* (2004); *Dziennikarski warsztat językowy* (2000), *Dziennikarstwo internetowe* (2006); *Etyka dziennikarska* (2002); *Analiza tekstów dziennikarskich*

(w literaturze zaleconej wyłącznie opracowania z lat 1962, 1969, 1973, 1982). Zgodnie z sylabusem do przedmiotu *Współczesna literatura polska* (III rok studiów I stopnia) podana literatura kończy się na dorobku T. Różewicza, Cz. Miłosza i R. Kapuścińskiego, a na liście lektur nie ma m.in. W. Szymborskiej, S. Mrożka, dramatów T. Różewicza, oraz pozycji z młodej literatury po 1989 roku (ostatnie opracowanie, nie licząc leksykonu, jest z 2000 roku). Należy stwierdzić, iż nie wyeliminowano zastrzeżeń wskazanych w raporcie powizytacyjnym związanych z przestarzałą bibliografią w sylabusach niektórych przedmiotów.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia stwierdza, że nieaktualna literatura przedmiotu jest zjawiskiem marginalnym. Dotyczy zaledwie 6 spośród 135 sylabusów. Zarazem Wnioskodawca zapewnił, że zgodnie z zaleceniem ZO PKA zajęcia *Współczesna literatura polska* rozdzielono na dwa i uaktualniono ich treść. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono karty przedmiotów *Współczesna literatura polska do roku 1981* i *Współczesna literatura polska. Od czasu stanu wojennego po lata obecne*, na okoliczność potwierdzenia dokonanych zmian. Odniesiono się do kwestii zalecanej literatury na zajęciach dziennikarskich. Podniesiono, że Komisja Oceniająca przeprowadziła rozmowy z nauczycielami akademickimi, których ten zarzut dotyczy. Argumentowano, że wada ma charakter incydentalny i dotyczy jednej karty przedmiotu.

Stanowisko Prezydium PKA

Przedstawiona przez Uczelnię dokumentacja świadczy o przeprowadzeniu działań naprawczych w odniesieniu do przedmiotu *Współczesna literatura polska*, które zgodnie z zaleceniem ZO PKA rozdzielono na dwa przedmioty. Podjęto także rozmowy mające na celu zniwelowanie wad dotyczących zajęć z zakresu dziennikarstwa. Podsumowując, wprowadzone i planowane zmiany są oznaką refleksji i działań naprawczych. Tym niemniej, Wnioskodawca nie przedstawił uaktualnionych wykazów literatury obowiązującej dla zajęć, których dotyczy zarzut nieaktualnych treści i literatury przedmiotu. Dlatego Prezydium PKA zaleca uaktualnianie listy literatury zwłaszcza w odniesieniu do zajęć z zakresu dziennikarstwa, szczególnie tych o charakterze warsztatowym, a nie historyczno-teoretycznym. W ich przypadku nawet literatura z początku XXI wieku może stracić aktualność. Z powyższych względów, ponieważ Uczelnia usunęła wskazaną, w odniesieniu do kryterium 3 wadę tylko częściowo, zarzut dotyczący tego kryterium pozostaje częściowo w mocy, choć z uwagi na incydentalność wady **Prezydium PKA uznaje za zasadne przyjęcie spełnienia kryterium 3 w stopniu znaczącym.**

3. Zasobów kadrowych

Brak pracowników naukowo-dydaktycznych o odpowiednich kompetencjach merytorycznych, zwłaszcza do prowadzenia zajęć specjalnościowych. W uchwale Nr 623/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 września 2015 r. wskazano, iż potwierdzone przez specjalność naukową i dorobek kompetencje merytoryczne kilku nauczycieli akademickich nie są w pełni zgodne z tematyką przydzielonych im zajęć, co może utrudniać osiągnięcie założonych dla tych przedmiotów efektów kształcenia. Zgodnie z zawartą w odpowiedzi na raport powizytacyjny deklaracją Uczelni, Dyrekcja Instytutu Filologii Polskiej miała dokonać gruntownej analizy przydziału zajęć na rok akademicki 2015/2016. Przypadki wskazane w załączniku do uchwały dowodzą jednak, że nie wyeliminowano zastrzeżeń sformułowanych w raporcie powizytacyjnym i Uchwale Nr 623/2015 związanych z niewłaściwym przydziałem zajęć kierunkowych i specjalnościowych.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w odpowiedzi na zarzut zawarty w punkcie 3 Uchwały Nr 401/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Uczelnia podniosła, że obsada zajęć jest inna niż przedstawiona w raporcie powizytacyjnym (z powtórnej oceny) w przypadku czterech osób. Natomiast w przypadku jednego nauczyciela na okoliczność zasadności przydzielenia mu zajęć powołano argument, jakim jest posiadany dorobek zawodowy. W przypadku kolejnej osoby, celem wykazania tej samej okoliczności powołano się na zainteresowania tej osoby.

Stanowisko Prezydium PKA

Argument dotyczący faktycznie innego przydziału zajęć, niż stwierdzono w raporcie z powtórnej wizytacji programowej jest częściowo zasadny. Załącznik 4 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (organizacja zajęć w 2015/2016 r.) po części potwierdza stanowisko Wnioskodawcy i pozwala na uznanie zarzutu dotyczącego czterech osób za bezprzedmiotowy (pkt. 1 Załącznika do niniejszej Uchwały – „Osoby, wobec których można wycofać zarzut nieprawidłowego przydziału zajęć dydaktycznych”). Przedstawione przez Wnioskodawcę informacje nie pozwalają jednak poczynić analogicznego ustalenia co do dwóch innych osób, z uwagi na brak informacji o tematyce zajęć prowadzonych przez te osoby (pkt. 2 Załącznika). W przypadku obydwu osób w tabeli (zał. 4 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) określono tylko rodzaj zajęć: wykład monograficzny, ale nie jego tematykę i zgodność z posiadaniem przez nauczyciela wykształceniem i dorobkiem. W przypadku jednej osoby brakuje natomiast udokumentowania doświadczenia zawodowego, uprawniającego tę osobę do prowadzenia zajęć odbiegających od jej wykształcenia i dorobku naukowego (pkt. 3 Załącznika). Podsumowując, ponieważ Uczelnia usunęła wskazaną, w odniesieniu do kryterium 4 wadę tylko częściowo, zarzut dotyczący tego kryterium pozostaje częściowo w mocy, choć z uwagi na ograniczony zakres podmiotowy wady (dotyczy 3 osób nienależących do minimum kadrowego). **Prezydium PKA uznaje za zasadne przyjęcie spełnienia kryterium 4 w stopniu znaczącym.**

4. Procedur zapewniania jakości ujętych w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia

Zastrzeżenia budzi wciąż niewystarczająca efektywność systemu, gdyż nie wychwycił on nieprawidłowości i uchybień w zakresie koncepcji kształcenia i programu studiów, a także doboru kadry naukowej. Ponadto, na podstawie powyższych zastrzeżeń brak podstaw do stwierdzenia, iż funkcjonujący w ramach kierunku system zapewnienia jakości kształcenia gwarantuje skuteczność doskonalenia realizowanego procesu kształcenia.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Uczelnia wskazuje na istnienie aktów normatywnych WSZJK oraz zespołów, które czuwają nad stosowaniem zapisów.

Stanowisko Prezydium PKA

Zarzut dotyczący niedostatecznej skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest powiązany z zarzutami sformułowanymi w poprzednich punktach. ZO PKA podczas obydwu wizytacji nie podważał istnienia procedur WSZJK, ale niesatysfakcjonujące wyniki ich stosowania. Raport z wizytacji programowej nie wymienia uchybień w podstawach WSZJK innych, niż brak formalnego uczestnictwa interesariuszy zewnętrznych w jego tworzeniu i monitorowaniu. Raport zawierający powtórny ocenę kończy się w punkcie dotyczącym WSZJK słowami: „Nieskuteczne działania w ramach Wewnętrznego Systemu

Zapewnienia Jakości Kształcenia, co nie pozwoliło na usunięcie zauważonych przez ZO PKA uchybień w zakresie koncepcji kształcenia i programu studiów, doboru kadry naukowej i prowadzonych badań”. Jak wynika z tez zawartych w ust. 2 i 3 niniejszej Uchwały, WSZJK mimo ponawianych działań weryfikujących ze strony PKA, nadal nie zapobiega powstawaniu uchybień takich, jak brak aktualnej literatury polecanej studentom, czy też powierzanie zajęć osobom nieposiadającym właściwych kwalifikacji. Podsumowując, ponieważ Uczelnia usunęła wskazaną, w odniesieniu do kryterium 8 wadę tylko częściowo w odniesieniu do zarzutu dotyczącego kryterium 2, zarzut dotyczący kryterium 8 pozostaje częściowo w mocy, choć z uwagi na ograniczony zakres przedmiotowy wad stwierdzonych w odniesieniu do kryteriów 3 i 4 **Prezydium PKA uznaje za zasadne przyjęcie spełnienia kryterium 8 w stopniu znaczącym.**

§ 2

Następna ocena programowa na kierunku „filologia polska” w wymienionej w § 1 jednostce powinna nastąpić w roku akademickim **2017/2018**.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks

1. Osoby, wobec których można wycofać zarzut nieprawidłowego przydziału zajęć dydaktycznych

1. dr hab. Pelagia Bojko, dorobek wyłącznie z zakresu literatury romantyzmu; nie prowadzi wykładu *Wiedza o folklorze*;
2. prof. dr hab. Bogusław Mucha, dorobek z zakresu historii literatury rosyjskiej oraz związków literatury i kultury polskiej i rosyjskiej; nie prowadzi zajęć z *Literatury dla dzieci i młodzieży*;
3. dr hab. Wojciech Piotrowski, dorobek z zakresu historii literatury i kultury XVIII i XIX wieku; nie prowadzi zajęć *Informacja naukowa z elementami bibliotekoznawstwa i nauk pomocniczych historii literatury*, *Wiedza o folklorze*, *Estetyka*; nie pracuje na Uczelni od 1 października 2015 r.
4. dr hab. Maciej Szargot, dorobek z zakresu polskiej literatury romantycznej; nie prowadzi zajęć *Współczesne techniki komunikacji społecznej*, *Warsztaty z zakresu Public Relations*, *Tekstologia i edytorstwo*; nie prowadził zajęć w 2015/2016 roku
5. dr Konrad Ludwicki, doktorat z filmoznawstwa, dorobek z zakresu polskiej i europejskiej historii literatury XX wieku; prowadzi m.in. zajęcia: *Historia mediów*, *Etyka dziennikarska*, *Dziennikarstwo telewizyjne*, *Dziennikarstwo prasowe*, *Dziennikarstwo radiowe*, *Warsztaty dziennikarskie*, *Tekstologia i edytorstwo*. Uczelnia argumentuje, że dr Konrad Ludwicki ma doświadczenie zawodowe w zakresie dziennikarstwa i wymienia czasopisma, z którymi współpracował.

2. Osoby, które prowadzą wykład monograficzny, przy czym w dokumentacji nie określono jego tematyki, a zatem nie można ustalić jej zgodności z wykształceniem i dorobkiem nauczycieli:

1. dr hab. Pelagia Bojko
2. prof. dr hab. Bogusław Mucha.

3. Osoba, wobec której nie można wycofać zarzutu nieprawidłowego przydziału zajęć dydaktycznych

dr Tadeusz Szperna posiada dorobek z zakresu *bibliologii*, *bibliotekoznawstwa i informacji naukowej* oraz *nauk pomocniczych historii literatury*; nie wykazano natomiast doświadczenia zawodowego pozwalającego mu na prowadzenie zajęć z *dziennikarstwa*. Nie ma podstaw do przydzielenia mu zajęć *Dziennikarstwo internetowe*.